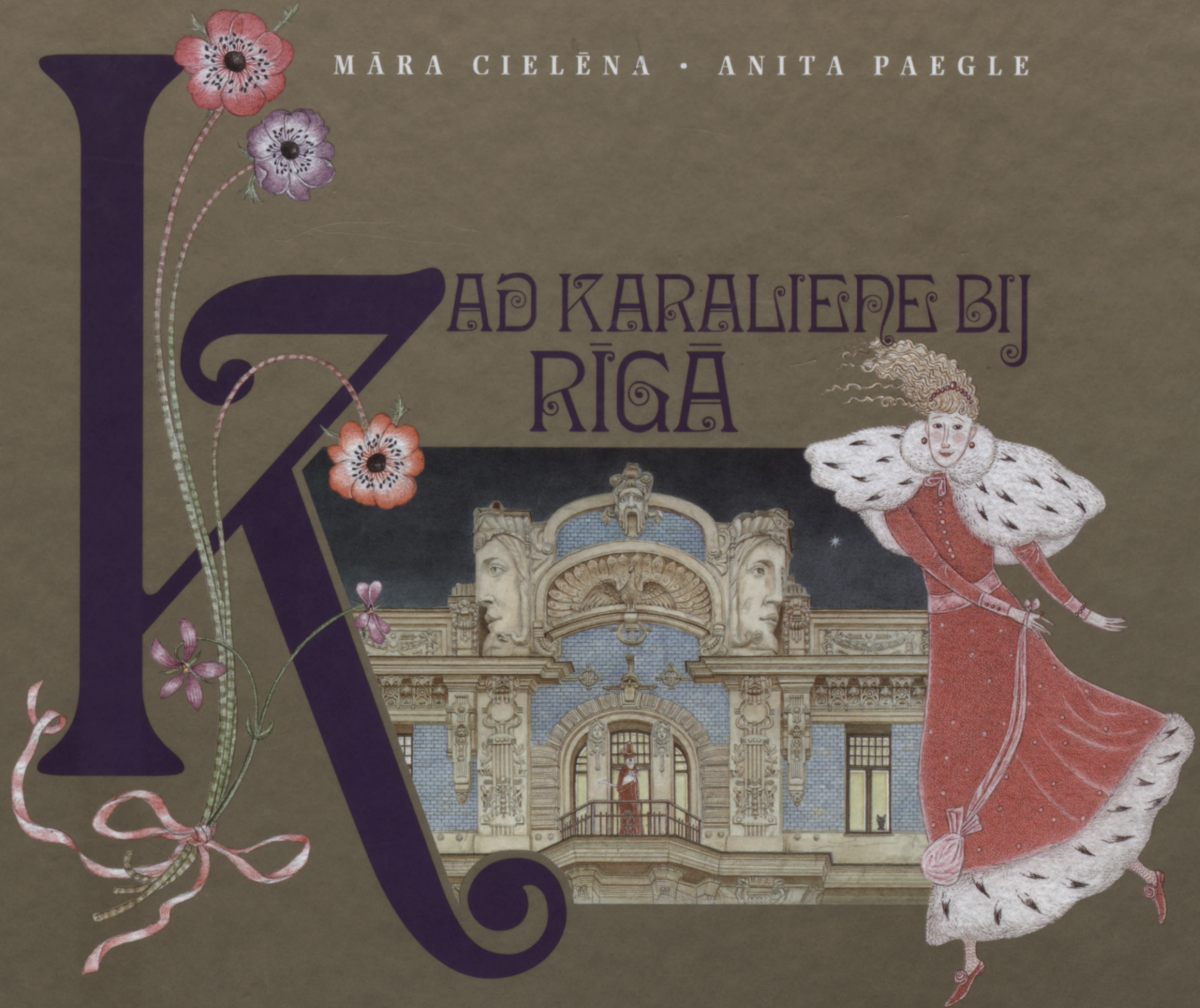
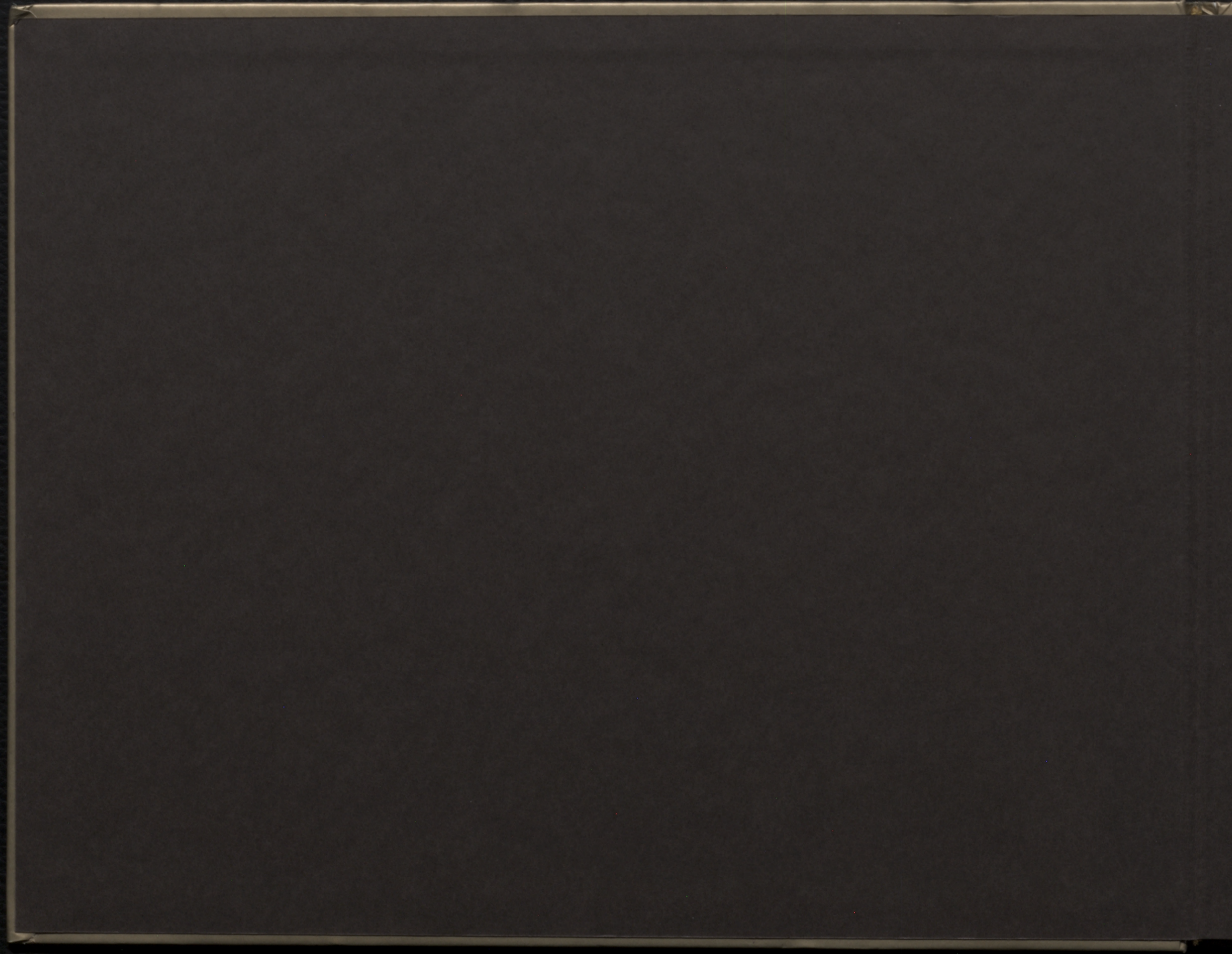

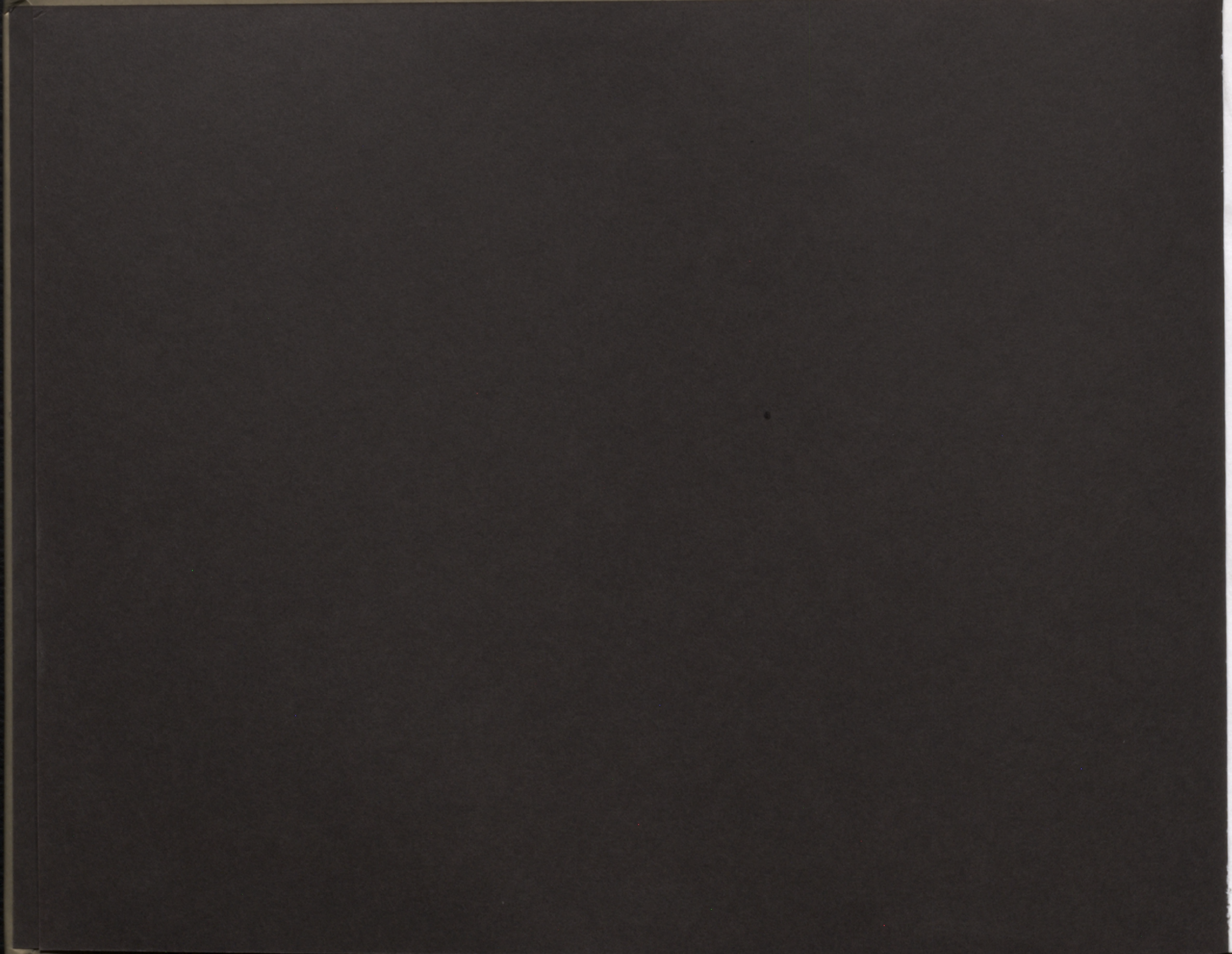
MĀRA CIELĒNA • ANITA PAEGLE

LAD KARALIENE BIJ
RĪGĀ

2001-5
L 142

MĀRA CIELĒNA • ANITA PAEGLE

KAD KARALIENE BIJ RĪGĀ

DZEJOĻI
BĒRNIEM

Jāņa Rozes apgāds

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA
0301041438

UDK 821.174-93-1

Ci 223

Grāmata izdota ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu

Māras Cielēnas teksts
Anitas Paegles ilustrācijas

Dizains:
Aleksejs Naumovs,
Aivars Sprūdžs

© Māra Cielēna, teksts, 2001
© Anita Paegle, ilustrācijas, 2001
© Firma "Jānis Roze", SIA, 2001

ISBN 9984-23-013-9

KAD KARALIENE BIJ RĪGĀ

Kad Karaliene bij Rīgā,
Kādā brīvākā brītiņā
No apsardzes aizlavījās
Un pie manis atnāca tā.

Es lūdzos: "Ai, Karalien, paliec
Visu mūžu pie manis tu!
Nevienam ne pušplēsta vārda
Par tevi es neteikšu!"

Mēs tūliņ virtuvē gājām
Kaut ko garšīgu sagādāt –
Miltus, cukuru, olas.
(Viņa tika *tam plauktam* klāt.)

Mēs uzcepām pankūkas lielas –
Četras viņai un trejas man.
Bet – tikko mieloties sākām,
Skaļi skanēja durvju zvans.

"Ai, Karaliene! Šurp! Ātri!
Aiz dīvāna spraugā lien!
Es pāri pārklāšu segu –
Tad neatradīs neviens!"

Bet piecēlās Karaliene
Un skumji sacīja man:
"Mums, Karalienēm, ir jāiet
Tai brīdī, kad atskan zvans.

Bet nebēdājies, jo mūžam
Man atmiņā paliksi tu.
Kad nākamreiz būšu Rīgā,
Tad atkal es atnākšu."

KARALIS, KARALIENE UN RAGANA

O, tas gan bija skaists notikums –
Karalis iegriezās mūsu pusē!
Un Karaliene, lai satiktu mūs,
Laiku bij atradusi!

Sākumā šķita – vai nav sajaukts kaut kas:
Kad Karalis garām gāja,
Viņš pirmajā brīdī izskatījās
Pēc vēstures skolotāja.

Un Karaliene, kad smaidīja,
Pēc aktrises izskatījās.
Bet beigu beigās es aptvēru –
Pavisam īsti tie bija!

Nu gribētos zināt, ko valstsvīri
Lūgs ciemos tuvākā laikā.
Nebūtu slikti, ja Raganu
Mēs varētu skatīt vaigā.

Man gribētos redzēt, vai arī tai
Ir cilvēka augums un seja.
Kādu karogu viņai par godu kārs?
Vai Rundālē sarīkos dejas?

Vai ministri bruņas mugurā vilks?
Un kā ģērbsies deputāti?
Vai melnās mašīnās visi brauks –
Vai tos vizinās slotaskāti?

Es ceru, ka drīkstēšu pūlī būt,
Kas stāsies gar ielas malu.
Es ceru, ka tētis mani plecos cels

Un nostāsies... labi tālu!

ĒRMĪBAS PROBLĒMAS

Reiz Ērmība bij uzlūgta
Uz spožu Sūtņu balli;
No lepnuma un sajūsmas
Tai svila vaigu gali.

Bet problēmas bij Ērmībai,
Jo vecas kleitas trūka tai
Un trūka jaunu – nē, tfu tu!
Ne jaunu – vecu tupeļu.

Tā piezvanīja Dullībai
Un raudādama teica tai:
“Nu kā lai iet? Es neiešu!
Es nomiršu no kauna –
Man kleita gluži jauna!
Un kurpes? Kur es ņemšu tās?!
Man tikai manas problēmas...”

Tad atbildēja Dullība:
“Ei, paklau, ko tu sašļūc tā?
Ņem lielu, vecu problēmu,
Tai izgriez kakla caurumu,
Šķel pakalpusē šķēlumu
Un vidū iever gumiju –
Tad būs tāds tērps tev, ka vai nu!
Un mazās problēmiņas – tās
Velc savās tūkstoš kājiņās!”

Nu nopriecājās Ērmība:
“Patiesi atjautīga tu!
Paldies par labo ideju!”

Un, paķērusi problēmu,
Tā grieza prāvu caurumu
Un šķēla dziļu šķēlumu,
Un vēra stingru gumiju –
Līdz bij tāds tērps tai, ka vai nu!
(Bet mazās problēmiņas – tās
Šī vilka tūkstoš kājiņās.)

Drīz, ieģērbusies problēmā,
Uz Sūtņu balli gāja tā.

Vai jājautā, kas tovakar
Bij balles karaliene?

TRĪS MIKROBIŅI

Trīs mikrobiņi uz tirgu gāja
Pusdienām zivi pirkt.
Trīs mikrobiņi ar iepirkumsomām –
Nu gatavais, gatavais cirks!

Pirms pie darba trijotne stājās,
Ko katrs darīs – šie sarunāja.

Viens zivju sieviņai laipni un maigi
Apvaicājās: “Vai zivtiņa svaiga?”

Otrais iesaucās: “Paga, paga!
Es pagaršošu – vai tik ir lāga!”

Tad trešais brēca: “Vai! Zivij robs sātā!
Kā te krāpjas, ak Dievs, kā te mātās!”

Nu visi trīs rādīja vaigu drūmu,
Pauzdami svētu sašutumu.

Tad, lomas samainījuši, gāja
Un otru sieviņu apstrādāja.

Kad apstrādāta bij arī trešā,
Neviens no trijotnes nebij bešā.

Kaut tukšas bij somas,
pilni bij punči –
Visi bij pieēdušies kā runči.

Kaut šie trīs runči bij traki siki,
Tiem izdevušies bij traki triki!

MANS DRAUGS IR ĻOTI...

Mans draugs ir ļoti bagāts:
Ēd banānus, cik lien,
To vien, to vien –
Ēd banānus ikdien.

Mans draugs ir ļoti spēcīgs:
Ēd banānus, cik lien,
To vien, to vien –
Ēd banānus ikdien.

Mans draugs ir ļoti laimīgs:
Ēd banānus, cik lien,
To vien, to vien –
Ēd banānus ikdien.

Mans draugs ir ļoti... garlaicīgs!
Ēd banānus, cik lien.
Ak kungs, to vien –
Ēd banānus ikdien!...

MISTERS HAMBURGERS

Misters Džo Hamburgers
Caur Rīgu lepni drāzās,
Bet – ak Dievs! Vai tas var būt?! –
Viņš slīdēja un gāzās.

“Cik šitie dubļi netīri!
Cik šitā zeme cieta!”
Viņš domāja un nosprieda:
“Nē, te nav mana vieta!”

Bet tikmēr ašais Kranča kungs
Ap stūri šurp jau steidza.
“Tāds panetīrs, bet tas nekas!”
Viņš nolēma un teica:

“Ser! Mister Hamburger!
Te gan nav jūsu vieta!”
Un hamburgeru aprija,
Lai tūliņ tālāk skrietu.

Nu visa Rīga skanēja
No Kranča dziesmas mazās:
“Misters Džo Hamburgers
Caur Rīgu lepni drāzās...”

VEĻA VĒJĀ

Šaudoties pa Putnu Ceļu,
Raganiņa žāvē veļu:
Slotai auklu piesējusi,
Skrien uz vienu, otru pusi,
Tā kā pūķis vējā švirkst.
Melnās acis priekā dzirkst.

“Putni, zvaigznes, heijā, heijā!
Veļa skaisti dejo vējā!
Dodiet arī savu aši –
Vēl ir brīvi metri dažī!
Tīri varēsīm jau rīt
Pavasari sagaidīt!”

Drīz uz auklas līdzās plandās
Raganiņas košās skrandas,
Zvirbulišu goda drānas,
Zvaigžņu rītakleitas plānas,
Pašā galā, viegls kā gaiss,
Naktstauriņa guļammaiss.

VĒJA TRENĪŅI

Rudenī vējš irē mūsu bēniņus
Un kopā ar kundzi rīko treniņus:

Bērniem māca, kā vilkt, kā pūst,
Kā locīt kokus, līdz tie lūst.

Es gan nekāpju augšā bēniņos,
Tomēr piedalos vēja treniņos.

Ieklausos komandās un pēc tam
Mēģinu izpildīt klusiņām.

Es jau negrasos krūmus liekt,
Lauzt kokus un lapas pa zemi triekt.

Bet gribu jau drīz – šajā pašā rudenī
Uz pirkstu galiņiem skriet pār ūdeni!

VECĀS MĀJAS DZIMŠANAS DIENA

Vecajai mājai ir dzimšanas diena.
Vecā māja šai dienā nav viena.

Koki tai dāvina sulīgu zaļumu,
Putni tai dāvina priecīgu skaļumu,
Zeme tai dāvina bagātu dziļumu,
Debess tai dāvina milzīgu mīļumu,
Lietus tai dāvina lielisku lijumu,
Laiks tai dāvina brīnišķu bijumu.

Mājas runcis tam visam turklāt
Apsveikumņaudienu pievieno klāt!

SPOCIŅA ŠAUSMAS

Visu vakaru spociņš
Pie spoguļa stāv.
Viņš randiņam pošas,
Bet gatavs vēl nav.

Apvelk sikspārņa svārkus,
Liek taurenīti,
Ausī zirnekli iekar,
Nagus uztrin glīti.

Spociņš randiņam pošas,
Bet gatavs vēl nav:
Visi spociņa mati
Gaisā stāv!

Matu želeja nelīdz.
Ko darīt – ne jausmas!
“Viņa smiesies par mani!”
Vaid spociņš. “Ak šausmas!”

Pulkstenis tornī
Jau divpadsmit sit.
Spociņš drebot
Steidz matus
Savaldīt.

Viņš uz randiņu neies,
Kamēr gaisā tie sliesies.
“Visbaisākās šausmas!
Viņa smiesies! Viņa smiesies!”

JŪRAS BĒRNU PALAIDNĪBAS

“Kuššš, kuššš, kuššš, kuššš!”

Jūras vējiņš pikti pūš.

“Kas tur vēl

Putas kuļ,

Kad jau visa jūra

Guļ?!”

“Šisss, šisss, šisss, šisss!”

Sūdzas zaļais vilnītis.

“Pēdu kutina man viņš –

Tuklais

Ūdens burbuliņš!”

“Koa, koa, koa, koa?!”

Burbuliņš sauc. “Nejoko!

Man nupat

Kniebi tu,

Lai es – pap! –

Pārplīstu!”

Vējiņš pūš: “Jūsšs, jūsšs,

Kaktā stāvēsiet – tā būsšs!

Viens – pie priedes

Krastmalā,

Otrs – pie akmens.

Jā, jā, jāāā!”

RŪĶĪTIS

Saule vītola dobumā

Kādu drusciņu gaismas lēja –

Es tur rūķīti pamanīju,

Kad nejauši garām skrēju.

Patiešām es redzēju viņu:

Viņš ir novilcis zābaciņu,

Liels iķšķis pa gabalu spīd –

Kā nu nevarēs ieraudzīt!

Patiešām es dzirdēju viņu:

Grauž cepuma drupačiņu,

Tā kraukšķ pa gabalu jau –

Vai tad tas sadzirdams nav!

Patiešām tas bija viņš –

Nevis vītola pumpuriņš!

Vai gan citādi atnestu es

Jums šo ziņu trīs minūtēs?!”

PUTEKLĪŠU PĀRA DEJA

Kādu jauku aprīļa rītu,
Kad veļu mazgāja Puteklīte,

Vīrs viņai uzsauca: "Saulē spīd –
Iesim padejot, dārgā Puteklīt!"

Bet viņa atteica: "Vai tad man vaļa?!
Trauku pilla ir bļoda, veļas pilla ir baļļa!

Un tad vēl tie bērni... Nav laika ne brīd'!
Nekas nesanāks, dārgais Puteklīt!"

Vīrs nopūtās: "Jā, mana sīcin sīkā,
Tev taisnība – nevar tā dancāt dikā!"

Un, cenzdamies acu vairs nepacelt,
Nu ņēmās viņš malku šķilās šķelt.

Brīdi strādāja abi, bet saules pilla
Bij bļoda, bij baļļa, bij malkas šķila!

Tad priekšautu nometa viņa: "Lai iet!
Nav vaļas strādāt – kad laiks ir diet!"

Vīrs spoži iemirdzējās aiz prieka
Un sieviņu uzsvieda gaisā kā nieku!

Nu saule spīdēja, cik vien spēja,
Lai labi izdotos viņu deja.

RUNCIS MORICS UN *CO*

Smalkais Morics, kam dzīvē ir kārtībā viss –
Kam pieder saimnieks un dzīvoklis,
Iet modei līdzī un šovakar
Pie balkona košu izkārtņi kar:

RUNCIS MORICS UN *CO*.
PEĻU ĶERŠANA,
ŅURRĀŠANA
UN MURRĀŠANA.

Sētas Muris, kas arī nav tukšinieks –
Kam pieder daudz draugu un dzīves prieks,
Izkārtņi ieraugot, apbrīno to
Un – ar pūlēm – pat izburto!

Viņš nosmīn: “Nav slikti, Moric, ho, ho!
Bet saki, lūdzams, kur ir tavs *Co*?
Mjā, manam pagrabam izkārtņes nav,
Bet kompanjonu – ka biezs tur... Čau! Čau!”

Viņš pazūd. Nu vienīgi krēsla nāk
Un visu pa savam pārveidot sāk –
Pret skumjām tā Morica lepnību mij
Un izkārtņē citus vārdus tā vij:

RUNCIS MORICS.
DRAUGU GAIDĪŠANA,
DRAUGU NESAGAIĀĪŠANA,
ŅURRĀŠANA,
MURRĀŠANA
UN SKUMŠANA.

TRĪS, KURI NEDRĪKSTĒJA SMĪTIES

Raudums Gaudums bij bagātnieks –
Sālsavoti tam piederēja.

Viena nelaime –

 kad viņš smēja,

Tūlīt avoti aizsērēja;

Visa peļņa tad bija vējā!

Nē, viņš smieties vis nedrīkstēja,

Ja viņš gribēja bagātnieks būt!

Skaudums Snaudums bij rūgumpods –
Raudumu Gaudumu skauda, cik jaudas.

Viena nelaime –

 kad viņš smēja,

Tūlīt skaudība izplēnēja;

Visa īdzība tad bij vējā!

Nē, viņš smieties vis nedrīkstēja,

Ja viņš gribēja rūgumpods būt!

Bļaudums Spļaudums bij nejaucēns –
Abus nozākāja, cik spēja.

Viena nelaime –

 kad viņš smēja,

Tad viņš bļautīties nevarēja;

Visa nejaucība bij vējā!

Nē, viņš smieties vis nedrīkstēja,

Ja viņš gribēja nejaucēns būt!

MELNĀ DUSMA

Diena gaiša, vakars gaišs.
Melnā Dusma, kas tev kaiš?

Melnā Dusma tumsā sēž,
Tumsā sēž un matus plēš,
Matus plēš un nagus grauž:
Mūsu prieki viņai skauž!

Gaiša sirds, un gaišs ir prāts.
Melnā Dusma, laukā nāc!

Melnā Dusma, neskaud gan!
Neskaud gan – nāc līdzī man,
Līdzī man un visiem mums:
Drīz tiks laizīts saldējums!

Diena gaiša, vakars gaišs.
Melnā Dusma, kas tev kaiš?

Melnā Dusma nenāk vēl,
Nenāk vēl, kaut traki žēl,
Traki žēl, bet kauns – hi, hi! –
Jo tai nagi nograuzti!

Gaiša sirds, un gaišs ir prāts.
Melnā Dusma, laukā nāc!

Dusma, šē tev cimdi – ķer,
Velc un gaismā soli sper!
Nemanīs neviens – hi, hi! –
Ka tev nagi nograuzti!

Diena gaiša, vakars gaišs.
Saldējums būs gaišumgaišs!

VĒTRA PIESIT PAPĒŽUS

Kluss, kluss, kluss, kluss...
Kur nu vairs būs kluss!
Hei! Vētra lec pa jumtiem
Un piesit papēžus!

Viņas sarkanais apmetnis plandās – re, re!
Viņas pumpainā cepure nokrīt – he, hē!
Viņas oranžās sprādzes izbirst – ha, hā!
Viņas rūsganie mati plivo – urā!

Viņas zaļgie svārki šalko – ak Dies!
Viņas spīdīgās kurpes zibsnī – paties!
Viņas augstie papēži nolūst – kā tad!
Vai viss jau galā?
Nemūžam! Nekad!

Tā kurpes tuvākā skurstenī sviež –
Nu basām kājām deju tā griež!

Viņas zelta auskari zvana – ding - dang!
Viņas sudraba ķēdītes džingā – džing - džang!
Viņas baltie papēži sit – tra - ta - ta - taks
Un bla - bla - bla - blaks,
Un dra - da - da - daks!

Tra - ta - ta - taks!
Bla - bla - bla - blaks!
Dra - da - da - daks!
Vai traks!
Vai traks!

Jau otrā rītā
Pavisam rāma
Tā kafiju dzers
Kā solida dāma.

Bet vērīgu bērnu
Tā nepievils:
Dāmas acis būs zaļas, zaļas, zaļas,
Kreisais papēdis sadauzīts gluži zils!

DZIMŠANAS DIENA

Rītdiena ar Vakardienu
Nāk svinēt Šodienas dzimšanas dienu.

Kafejnīcā sēž stundas piecas,
Bet joprojām nav gaviļnieces.

Pa pilsētu Šodiena apkārt šaudās –
Piecos darbos tā strādā, cik jaudas.

Pēc tortes piektoreiz Rītdiena tiecas,
Bet joprojām nav gaviļnieces.

Šodiena pazib te durvīs, te vārtos –
Tai pieci parādi jānokārto.

Piecas tases Vakardiena izdzer aiz spriedzes,
Bet joprojām nav gaviļnieces.

Skrien Šodiena, ietvi tik tikko skarot,
Piecas mutes tai jāpabaro.

Viešnām snīpi gurdeni lejuļ liecas,
Bet joprojām nav gaviļnieces.

PULKSTENIS BENEDIKTS IET

Pulkstenis Benedikts iet...
Raitā soli projām pa ielu.
Iziet no pilsētas laukā –
Ierauga jūru lielu.

Pulkstenis neapstājas,
Nebaidās vēja asā;
Metas viļņos un peld
Pārmaiņus kraulā un brasā.

Atpūšas otrā krastā,
Bet atkal kutēt sāk pēdas;
Benedikts sparīgi soļo,
Līdz nonāk pie kalnu grēdas.

Tūlīt, piepūtis vaigus,
Rāpjas pa klinti stāvu.
Ierauga – pulksteni priekšā
Gluži kā atspulgu savu!

Benedikts nopriecājas:
Cik jauki! Tikšanās kāda!
Bet pulkstenis kalna galā
Bez piecām septiņi rāda.

Ak Dievs! Laiks modināt visus!
Sāk Benedikts zvanīt, cik jaudas.
Un tūlīt pamostas pats
No sapņiem pārpilnas snaudas.

CITRONS, APELSĪNS, KOKOSRIEKSTS

Citrons, apelsīns, kokosrieksts –
Dzeltens, oranžs un brūns –
Pa pasauli apkārt ripoja,
It kā tos trenktu nikns suns.

Tie dienvidu zemē nonāca,
Kur klimats ir silts un maigs.
Tur citrons teica: “Te paliksim –
Visu gadu te augļu laiks!”

Bet sparīgi iebilda apelsīns:
“Man te nepatīk it nemaz!
Te no kalna viegli var noripot,
Bet – kalnā augšā ir jārāpjas!”

Tad ziemeļu zemē tie nonāca,
Kur klimats ir salts un bargs.
Tur kokosrieksts teica: “Te paliksim –
Ik auglis te viesis dārgs!”

Bet sparīgi iebilda apelsīns:
“Man te nepatīk it nemaz!
Te no kalna viegli var noripot,
Bet – kalnā augšā ir jārāpjas!”

Un atkal tālāk tie ripoja
Un nonāca šur un tur,
Bet apelsīns, apaļais apelsīns
Nebij apmierināts nekur.

Tad sludinājumu ielika viņš
Kādā dzejoļu grāmatā.
Tas bija vienkāršs un visai īss
Un skanēja tieši tā:

“Es solu vērtīgu balvu tam,
Kurš mums palīdzēs zemi rast,
Kur no kalna viegli var noripot
Un augšā nav jārāpjas!”

LAUPĪTĀJA MAMMA

Laupītājs sēž cietumā.
Bet laupītāja mamma?
Mājās sēž pie loga,
Zeķi adīdama.

Asaras tai nebeidz līt –
Nav kam zeķi piemērit.

Zeķe aug un aug, un aug –
Sešus metrus gara jau.

Augs vēl daudzus metrus,
Jo vēl gadus četrus
Abiem diviem jāsēž tā:
Cietumā – laupītājam,
Mammai – vienai visā mājā.

Tad tik asaras beigs līt –
Varēs zeķi piemērit.

Laupītājs sēž cietumā.
Bet laupītāja mamma?
Mājās sēž pie loga,
Zeķi adīdama,
Zeķi adīdama,
Gauži raudādama.

AR MŪSU IELU SPĒLĒJAS SNIEGS

Saudzīgs, draudzīgs, mīļš un liegs
Ar mūsu ielu spēlējas sniegs.

Pārvērš par kalniem kaimiņu namus,
Uzslej tur tornišus neskaitāmus.

Mūsu māju pārvērš par pili,
Par karieti – veco automobili.

Kārlim, kam parasti micīte lēta,
Galvā nu parūka pūderēta.

Veltai, ar spieķi kas ikdienā staigā,
Tagad rokā lilija maiga.

Zigis, radis lādēties smagiem vārdiem,
Serenādi nu dzied pie vārtiem.

Ričs, kas visiem liek kāju priekšā,
Uz ceļgala noslīdzis Kates priekšā.

Kate, kam smaids reti parādās sejā,
Laimīgi smejojies, virpuļo dejā.

Saudzīgs, draudzīgs, mīļš un liegs
Ar mūsu ielu spēlējas sniegs.

Būvē, nojauc, klāt piezīmē, dzēš
Un ne nieciņa nesaplēš.

ZVAIGŽŅU ŠTĀBIŅŠ

Ja neķircināsi, ja būsi labiņš,
Es atklāšu tev, kur zvaigznēm ir štābiņš.

Tas ir augstu, bet tas nav tālu –
Paskaties tepat gar aizkara malu:

Uz kaimiņu jumta virs sestā stāva,
Pie apaļās lūkas, aiz torniša stāvā.

Zvaigznes tur paslepus kopā lasās.
Lielās jau nē, tikai tās mazās.

Visādus dārgumus zvaigznītes glabā
Seifā, kas atrodas viņu štābā:

Lūpukrāsu, sikspārņu dzimtu,
Krāsainas podziņas – kādu simtu,

Pasaules karti sīku jo sīku,
Visādus likteņa lemjamos rīkus.

Štābiņā notiek sanāksmes klusas,
Kur piedalās runcis – no zemes puses.

Zvaigznes glāsta tā strīpainos sānus,
Un viņi visi kopā kaļ plānus.

Par zemi zvaigznītes izjautā viņu.
Mūsu likteņi runča ziņā:

Zvaigznes klausās, ko runcis saka,
Un tad iezīmē likteņu takas.

Ja neķircināsi, ja būsi labiņš,
Tu uzzināsi, kur zvaigznēm ir štābiņš.

DEBESU TREPĪTE

Mēs uzslējām eglīti –
Dzīvu, zaļu trepīti,
Pa kuru svecītes augšup skrej,

Lai paskatītos,
Lai paraudzītos
Visapkārt līdz pašai pamalei.

Nu tā, kas ir augstu,
Pie mutes liek plaukstu
Un ziņo: "Jūs apakšā, klau!"

Ū! Debestiņ manu!
Pie apvāršņa manu
Es gaismu, kas pieņemas jau!"

Mēs uzslējām eglīti –
Debesu trepīti,
Uz kuras svecītes stāj

Un pirkstgalos ceļas
(Ka tik nenoveļas!)
Un gaismai ar plaukstiņām māj.

VISU GADU ZIEMASSVĒTKI NĀK

Visu gadu Ziemassvētki nāk –
Un meklē vietu!

Pa aukstu lietu,
Pa ledu cietu –
Lai kur tie ietu,
Tie meklē vietu!
Uz mūsu pusi
Lēni un klusi
Līdz atnākuši –
Līdz atraduši!
Nu Ziemassvētki
Ir katrā maliņā –
Ezera saliņā,
Kalna galiņā,
Peles aliņā,
Putna ligzdiņā –
Katrā spalviņā,
Manā galviņā,
Tavā galviņā,
Manā galviņā,
Tavā galviņā –

Tā kā princesei kronis!

CEĻĀ UZ ZIEMASSVĒTKIEM

“Sniedziņ, sniedziņ,
Uz kurieni tu?”
“Uz Ziemassvētkiem
Es lidošu.”

“Tas tik ir jauki:
Pa ceļam mums!
Divatā drošāks
Būs lidojums.”

“Dziesmiņ, dziesmiņ,
Uz kurieni tu?”
“Uz Ziemassvētkiem
Es skanēšu.”

“Tas tik ir jauki:
Pa ceļam mums!
Trijatā skaistāks
Būs skanējums.”

“Gaismiņ, gaismiņ,
Uz kurieni tu?”
“Uz Ziemassvētkiem
Es spīdēšu.”

“Tas tik ir jauki:
Pa ceļam mums!
Četratā gaišāks
Būs spīdējums.”

SILTAIS

Pavasariņim ir silta debess,
Silti pumpuri pazarēs,
Silti putni, silti pūpoli, siltas bites,
Bet ezers – ezers ir vēss.

Mājai ir siltas sienas un grīdas,
Siltas pelītes pagrīdēs,
Siltas gultas, siltas grāmatas, siltas lampas,
Bet pagrabs – pagrabs ir vēss.

Un tikai mammai, vienīgi mammai
Viss, itin viss ir silts:
Silti mati, siltas ausis, siltas acis, siltas rokas,
Pat gredzentiņš pirkstā – silts!

TUMSA UN ZĒNS

“Ai, tumsa, tumsa, mamma nav mājās –
Nu nenāc, vēl nenāc iekšā!
Uz citu pusi, uz citu malu,
Lūdzams, aizej pa priekšu!”

“Ai, zēniņ, zēniņ, mamma nav mājās –
Es sēdišos viņas vietā.
Es parunāšu, es padziedāšu,
Līdz aizmigsi miegā cietā.

Tu nebaidies – pasaku izstāstīt protu,
Tavu mīļāko dziesmu es zinu.
Un – skaties! – gandrīz tik labi kā mamma
Tavu spilvenu sačubinū.

Tu nebaidies – viens tu nepaliksi.
Nevajag zaudēt dūšu!
Līdz pašam rītam – līdz pašai gaismai
Pie tevis, zēniņ, es būšu!”

6

LAUPĪTĀJS

Zem manas gultas šovakar
Tumsā guļ laupītājs un,
Pa brīdim briesmīgi nosmīnot,
Uz mani šausmīgi glūn.

Nu nākas man galvu palauzīt –
Kā nekauņu ātrāk projām dzīt.

Es vakariņās ēdu, ko dod,
Un skaļi slavēju tās.
(Ei, laupītāj, klausies, laupītāj!
Vai tad ēst tev negribas?)

Bet – brīnums! – laupītājs paciešas,
Uz mājām izsalcis nejož tas.

Tad siltā vannā es iesēžos,
Ņemos kārtīgi plunčāties.
(Ei, laupītāj, klausies, laupītāj!
Es tak jūtu – tev nagī niez!)

Bet – brīnums! – laupītājs paciešas,
Uz mājām nosalis nejož tas.

Man vēl kāda viltība prātā nāk;
Es zinu, ko darīt nu:
Es mammai ap kaklu apķeros –
Dodu vakara bučiņu.

To laupītājs nespēj izturēt –
Pie savas mammas viņš jož!
Urā! Nu es varu gultā kāpt
Un justies pilnīgi drošs!

SAULE UN MĒS

Cik saulei šodien ir priecīgs prāts!
Kā saule mūs visus kopā vāc!
Tā pamāj, lai nākam –
Gan es, gan tu,
Gan ubags ar zilo degunu.

Cik saulei šodien ir plaša sirds!
Cik draudzīga saule pret katru ir!
Tās dārgumus appētām –
Es un tu,
Un ubags ar zilo degunu.

Cik saule šovakar lēni riet!
Cik negribīgi tā projām iet!
Cik ilgi to pavadām –
Es un tu,
Un ubags ar zilo degunu.

ĪSTA PRINCESE, ĪSTS PRINCIS, ĪSTA SAULE

Princese Anna īsta princese bija:
Vispirms viņa pagalmu izslaucīja.
Tad paēdināja strīpaino minci –
Un tikai tad
gaidīja atjājam savu princi.

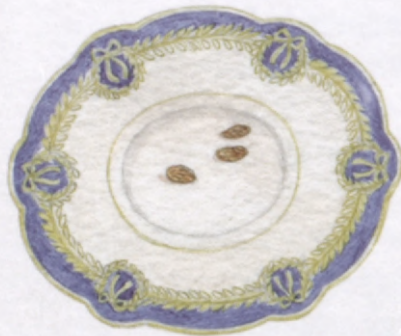
Princis Dāvis patiešām īsts princis bija:
Vispirms viņš pagalmu izslaucīja,
Tad zābakus rūpīgi nospodrināja –
Un tikai tad
pie savas princeses jāja.

Viņu tikšanās bija ķēnišķi spoža:
Gan pagalms, gan zābaki spīdēja koši,
Un saule, kā vienmēr, īsta saule bija –
Tā visu kārtīgi apzeltīja!

MĀKOŅU AITIŅA

“Kurp tu zodzies uz pirkstgaliem?
Ko tik saudzīgi nes?”

“Man rokā visskaistākā tasīte,
Tajā – trīs rozīnes.

Tikai nenāc man nopakaļ!
Es rozīnes nesu tai –
Mazajai,
 mīkstajai,
 maigajai,
 mīļajai

Mākoņu aitiņai!

Uz mūsu jumta tā paklupa
Un sasita celīti.
Es viņu uz balkona guldīju,
Blakus noliku lellīti.

Savu bilžu grāmatu iedevu
Un sāpi prom aizpūtu.
Tagad aitiņai vajadzīgs miers.
Nenāc man līdzī tu!

Tepat no tāluma paskaties. Re!
Ausī spīd auskariņš tai –
Mazajai,
 mīkstajai,
 maigajai,
 mīļajai
Mākoņu aitiņai.”

LĪGAVAS PLĪVURS

No mājām lielām un mazām
Skursteņi steidzas uz kāzām.

Baltos kreklos un tauriņiem pazodē,
Dāvanu kārbām azotē.

Pats mazākais pirkstu galos
Dūmu plīvuru tur aiz malas.

Tādas mežģīnes līdz šai dienai
Nav laimējies dabūt nevienai.

Laikam aiz jumtu meža
Kāzas svin princese sveša?

Un brīnišķo mežģīņu vijums
Ir karaļa pasūtījums?

Nē, nav ko maldināt tīši:
Kāzas svin balodiši.

Savējie – tepat no dzegas.
Ne palagu tiem, ne segas,

Ne katlu, ne pannu, ne trauku,
Bet debesis pilnas draugu!

Pats mazākais papūlējies,
Lai plīvurs plandītos vējos,
Kad kāzu valsi tie dejos!

DAŽI PADOMI PAVASARĪ

“Ja lecat, tad viegli – lai nedārd viss,”
Māca lēkšanas vecmeistars sienāzis,
“Uz pirkstu galiņiem – tā kā es,
Kad novelku zaļās sandales.”

“Ja skrienat, tad klusu kā gaismas stars!”
Māca zirneklis, skriešanas vecmeistars,
“Mikstmikstām pēdiņām – tā kā es,
Kad kājās vien vilnas zeķītes.”

“Ja līstat – kaut gan maz ticams tas! –
Tad tā, lai pasaule ieklausās!”
Māca lietiņš. “Tik skaļi un jautri kā es,
Kad uzvelku koka tupeles!”

MIRKSTGALIS

Ziemā – kā cilvēkam:
Divdesmit pirkstgali.
Pavasārī –
Divdesmit mirkstgali!

Pieci mirkstgali – upē,
Četri – debesīs,
Peļķēs – veseli seši,
Bērzu sulā – trīs.

Kur pārējie divi?
Nezinu es.
Ai! Zinu gan –
Man
Aiz apkakles!

KLUSUMA ORĶESTRIS

Kādā namā,
Kurš ir tik skaists
Kā rets,
Viens dzīvoklis
Klusumam
Izīrēts.

Vakarpusē,
Kad aprimst
It viss,
Kopā nāk
Klusuma
Orķestris.

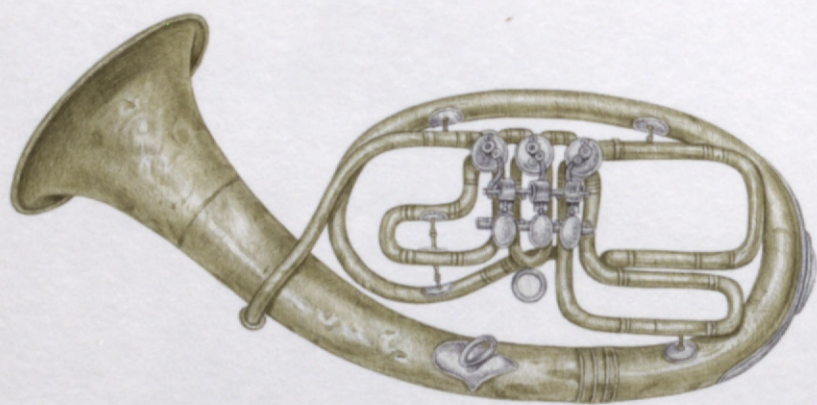
No debesīm
Sniegpārslas
Līdz nes
Mazas mazītiņas
Vijoles.

No parka –
Pa gābalu
Redzams tas –
Krēsla ar tauri
Tuvojas.

Sešām ēnām
Arfu atnest
Ir nieks!
Ar vizošu flautu
Ierodas
Miegs.

Klusuma sunītis
Nopietns un kluss
Laipni sagaida
Nācējus.

Sākas klusuma
Koncerts.
Cits nav dzirdams
Nekas.
Tikai sunītis
Klusiņām
Ierejas.

PAR SPĪTI GRŪTIEM LAIKIEM

No rīta saule uzlēca,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un teica: "Siev, tev jāceļas –
Par spīti grūtiem laikiem!"
No miega sieva pamodās,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un lūdza: "Vīrs, nāc brokastīs –
Par spīti grūtiem laikiem!"
No gultas vīrs nu izkāpa,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un sievai buču iedeva –
Par spīti grūtiem laikiem.
Tā nepalika parādā,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un trejas bučas deva tam –
Par spīti grūtiem laikiem.
Tad viņu bērni uztrūkās,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un iesaucās: "Man ar', man ar' –
Par spīti grūtiem laikiem!"
Katrs piecas bučas dabūja,
Par spīti grūtiem laikiem,
Un grūtos laikus slavēja –
Par spīti grūtiem laikiem.

Es uzrakstīju dzejoli –
Par spīti grūtiem laikiem.
Tu izlasīji dzejoli –
Par spīti grūtiem laikiem!

MANA MAMMA IR KARALIENE

Mana mamma ir karaliene,
Un mans tētis ir karalis.
Tas ir daudz,
Bet tas vēl nav viss –
Karaliene un karalis.

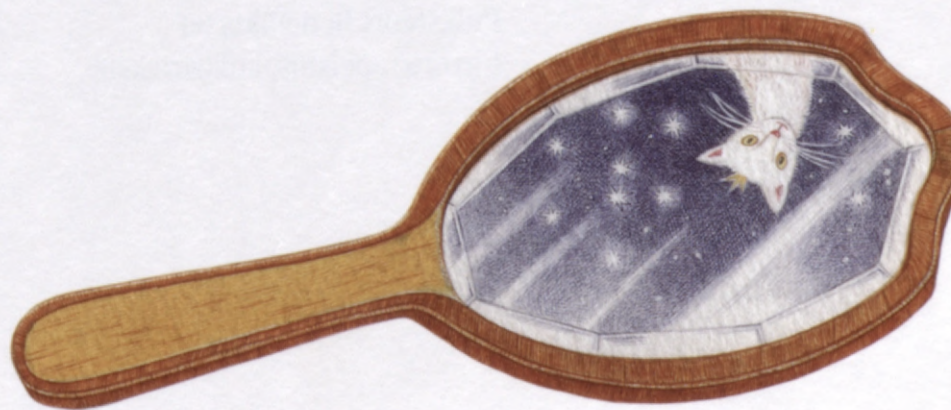
Karaļiem vajadzīgs ministrs. Kā tad!
Saprātīgs ministrs es esmu šad tad.
Armija vajadzīga. Nuja!
Reizēm es esmu armija.
Peramzēns nepieciešams... Nekas!
Izpalīdzu, kaut prieka maz.
Princis vajadzīgs. Kā nu bez tā!
Parādos prinča izskatā.

Bet vislabāk no visiem – jā gan! –
Kaķa postenis patīk man.
Karalienei klēpī
es guļu kluss,
Sapņojot sapņus ķēnišķus.

PIE MUMS

Pie mums ir zila jūra,
Pie mums ir liels, liels mežs;
Pie mums ir dārzs – ap galdu
Tur ļaužu pulciņš sēž,
Un it neviens nav negants,
Un it neviens nav drūms.
Pie mums ir brīnum jauki –
Pat saule nāk pie mums!

Pie mums ir tumša pļava,
Pie mums ir tīrums kluss;
Pie mums ir nams – zem segām
Tur ļaužu pulciņš dus,
Un it neviens nav negants,
Un it neviens nav drūms.
Pie mums ir brīnum jauki –
Pat zvaigznes nāk pie mums!

SATURS

Kad Karaliene bij Rīgā	5	Laupītāja mamma	28
Karalis, Karaliene un Ragana	6	Ar mūsu ielu spēlējas sniegs	29
Ērmības problēmas	8	Zvaigžņu štābiņš	30
Trīs mikrobiņi	9	Debesu trepīte	32
Mans draugs ir ļoti...	10	Visu gadu Ziemassvētki nāk	32
Misters Hamburgers	10	Ceļā uz Ziemassvētkiem	33
Veļa vējā	12	Siltais	34
Vēja treniņi	13	Tumsa un zēns	34
Vecās mājas dzimšanas diena	13	Laupītājs	36
Spociņa šausmas	14	Saule un mēs	37
Jūras bērnu palaidnības	16	Īsta princese, īsts princis, īsta saule	37
Rūķītis	16	Mākoņu aitiņa	38
Puteklīšu pāra deja	17	Līgavas plīvurs	40
Runcis Morics un <i>Co</i>	18	Daži padomi pavasarī	41
Trīs, kuri nedrīkstēja smieties	20	Mirkstgalis	41
Melnā Dusma	21	Klusuma orķestris	42
Vētra piesit papēžus	22	Par spīti grūtiem laikiem	44
Dzimšanas diena	24	Mana mamma ir karaliene	45
Pulkstenis Benedikts iet	25	Pie mums	45
Citrons, apelsīns, kokosrieksts	26		

Firma "Jānis Roze", SIA, Kr. Barona ielā 3, Rīgā, LV-1050.

Reģ. Nr. 40003080915.

Iespiests un iesiets a/s "Preses nams",

poligrāfijas grupa "Jāņa sēta",

Balasta dambī 3, Rīgā, LV-1081.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0301041738

OBLIGĀTAIS
EKSEMPLĀRS

2.70

2001-5
L 142

ISBN 9984-23-013-9

9 789984 230139